

4 Οκτωβρίου 2013

Σκέψεις στον Απόστολο της Κυριακής (ΙΕ΄ Επιστολή)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Πρωτ. Γεωργίου Δορμπαράκη

Ἐν παντί θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι' (Β' Κορ. 4, 8)

α. Ἡ εορτὴ τοῦ ἀγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Θωμά ἀποτελεῖ τὴν

αιτία της επιλογής του συγκεκριμένου αποστολικού αναγνώσματος. Οι άγιοι Πατέρες μας δηλαδή που καθόρισαν τα αναγνώσματα είδαν ότι το ανάγνωσμα από τη Β΄ προς Κορινθίους επιστολή του αποστόλου Παύλου φωτίζει κι εξηγεί την αγιασμένη ζωή του αποστόλου Θωμά - κι όχι μόνον αυτού βεβαίως - που σημαίνει ότι κατά

τα λόγια του Παύλου ο άγιος Θωμάς γνώρισε με φωτισμό Θεού στην καρδιά του τον Κύριο Ίησού Χριστό και Τον ακολούθησε επακριβώς ζώντας τον Σταυρό και την Ύψωση Του. Στοιχείο μάλιστα της σταυροαναστάσιμης ζωής του, όπως και των άλλων αποστόλων, ήταν και το γεγονός ότι οι θλίψεις που ως άνθρωπος αντιμετώπισε κατά το πρότυπο του Χριστού ήταν τέτοιες που δεν μπόρεσαν να τον κάμψουν, να τον οδηγήσουν δηλαδή σε εσωτερικό αδιέξοδο και στενοχώρια αγωνιώδη. Κατά τον λόγο του αγίου Παύλου έν παντί θλιβόμενοι αλλ' ου στενοχωρούμενοι'.

β. 1. Κι είναι πράγματι γεγονός αναντίρρητο ότι η θλίψη συνιστά στοιχείο της ζωής όχι μόνο του εν Χριστώ ζώντος ανθρώπου, αλλά και κάθε ανθρώπου διαχρονικά και όπου γης. Δεν υπάρχει δηλαδή άνθρωπος ο οποίος μπορεί να καυχηθεί ότι η θλίψη είναι πράγμα άγνωστο για εκείνον. Όπως δεν υπάρχει θαλασσινό νερό χωρίς αλάτι, κατά τον ίδιο τρόπο δεν υπάρχει ζωή στον κόσμο τούτο χωρίς θλίψη. Δεν είναι τυχαίο ότι ο ίδιος ο λόγος του Θεού χαρακτηρίζει τον κόσμο τούτο που ο Θεός επέτρεψε να βρεθούμε ως κοιλάδα πένθους και δακρύων'.

Κι αιτία γι' αυτό είναι όχι ασφαλώς η θέληση του πανάγαθου και πανοικτίρμονος Θεού, αλλά η κακή χρήση της ελευθερίας του ανθρώπου, ο οποίος παρ' όλη την προειδοποίηση του Δημιουργού του να μην παρακούσει την εντολή Του, γιατί διαφορετικά θα εισέπραττε το τίμημα της ανυπακοής: τον ίδιο τον θάνατο, εκείνος θέλησε να κινηθεί αυτόνομα και ανεξάρτητα από τον Δημιουργό. Το αποτέλεσμα βεβαίως ήταν τραγικό: ο άνθρωπος βρέθηκε μακριά από τον Θεό, δηλαδή μακριά από το φως, τη ζωή και τη χαρά, μέσα στην καταχνιά των παθών του, έρμαιο του πονηρού και υποκείμενος στη φθορά, τη θλίψη, τον θάνατο. Ο Θεός τον είχε δημιουργήσει για να μετέχει στην ευτυχία Του, εκείνος τελικά διάλεξε την καταστροφή του. Διά της αμαρτίας ο θάνατος'. Θλίψις και στενοχωρία παντί τω εργαζομένω το κακόν'.

2. Ένώ όμως η θλίψη ως αποτέλεσμα της αμαρτίας αποτελεί πια τον κοινό κλήρο κάθε ανθρώπου, η αντιμετώπισή της διαφοροποιείται ανάλογα με την ερμηνεία στην οποία προβαίνει ο άνθρωπος και τις εσωτερικές δυνάμεις που διαθέτει. Κι εδώ ακριβώς έρχεται ο λόγος ευρύτερα του ευαγγελίου του Κυρίου, ιδιαίτερα σήμερα ο λόγος του αποστόλου Παύλου. Πάντοτε την νέκρωσιν του Κυρίου Ίησού

εν τω σώματι περιφέροντες, ίνα και η ζωή του 'Ιησού εν τω σώματι ημών φανερωθή'. Συνεχώς υποφέρουμε σωματικά μετέχοντας έτσι στον θάνατο του Κυρίου 'Ιησού, για να φανερωθεί στο πρόσωπό μας η ζωή του αναστημένου 'Ιησού. Η θλίψη δηλαδή εν Χριστώ κατανοείται ως μετοχή στον Σταυρό του Κυρίου, συνεπώς λειτουργεί ως παιδαγωγία που οδηγεί στη βίωση της 'Αναστάσεώς Του. Κι αυτό με το δεδομένο της συσσωματώσεώς μας σε Αυτόν δια του αγίου βαπτίσματος. Με άλλα λόγια το μέλος του Χριστού ως προέκταση 'Εκείνου, συνεπώς και με τις δυνάμεις 'Εκείνου, δεν μπορεί να υπερβεί τη ζωή Του: τον Σταυρό και το πάθος. Εί εμέ εδίωξαν και υμάς διώξουσι'. Διά πολλών θλίψεων δει υμάς εισελθείν εις την Βασιλείαν των Ουρανών'. Μέσα πια από αυτόν τον Σταυρό και το Πάθος οδηγείται κανείς στην 'Ανάσταση και συνεπώς στη σωτηρία. Χριστιανός εστί μίμημα Χριστού κατά το δυνατόν ανθρώπω' (άγιος 'Ιωάννης της Κλίμακος).

3. Με τα παραπάνω είναι ευνόητο αυτό που σημειώνει ο απόστολος ως συνέχεια των θλίψεων στη ζωή του χριστιανού: έν παντί θλιβόμενοι αλλ' ου στενοχωρούμενοι'. Θλίψη ναι, όχι όμως στενοχώρια. Γιατί ακριβώς υπάρχει η διέξοδος που δίνει ο Κύριος, ο Οποῖος είναι πάντοτε η θύρα διαφυγής. Η θλίψη συναντά τη στενοχώρια και το αδιέξοδο εκεί που δεν υπάρχει η πίστη στον Χριστό και την 'Ανάστασή Του. Ο άπιστος δηλαδή που κινείται επίπεδα και οριζόντια στον κόσμο τούτο, έχοντας διαγράψει τον Θεό από τη ζωή του, πράγματι πνίγεται' μέσα στις θλίψεις και τις δοκιμασίες, γιατί δεν έχει που να καταφύγει. Το πολύ πολύ να το ρίξει' στις διασκεδάσεις, στα ποτά, στα ναρκωτικά, πράγματα που επιτείνουν το αδιέξοδο, γιατί δεν γεμίζουν την καρδιά του. Το ἔσκασε από τη στενοχώρια του' που ακούμε πολλές φορές για κάποιον, πράγματι το κατανοούμε και συμπάσχουμε, αλλ' είναι καρπός απιστίας.

Για τον χριστιανό λοιπόν δεν υπάρχει στενοχώρια ως έλλειψη διεξόδου, γιατί ενεργεί μέσα στην καρδιά του η χάρη του βαπτίσματος, η ενέργεια του Τριαδικού Θεού. Θα έλεγε μάλιστα κανείς ότι όσο μεγαλύτερη είναι η θλίψη και η δοκιμασία, τόσο και περισσότερο πλαταίνει την καρδιά του πιστού, γιατί τον σπρώχνει ακόμη περισσότερο στην αγκαλιά του Χριστού. Αλλωστε ή βασιλεία του Θεού ουκ ἔστιν ὠδε η ὠδε, αλλά εντός ημών εστι' κατά τον λόγο του Κυρίου. Ο απόστολος Παύλος δεν σημειώνει κι αλλού ότι οὐκ ἄξια τα παθήματα του νυν καιρού προς την μέλλουσαν εις ημάς αποκαλυφθήναι δόξαν;' Ο,τι υφιστάμεθα εδώ ως θλίψη και δοκιμασία και το υπομένουμε ως μέλη Χριστού, αυτό μας ετοιμάζει δόξα στον ουρανό που δεν μπορούμε να τη φανταστούμε.

4. 'Εκείνο που επιβεβαιώνει ακόμη περισσότερο την αλήθεια αυτή είναι αφενός το γεγονός ότι ο Κύριος μέσα στα πλαίσια της εν απείρω αγάπη πρόνοιάς Του δεν

πρόκειται να μας αφήσει να θλιβούμε και να πειραστούμε παραπάνω από όσο αντέχουμε, ανοίγοντας ταυτοχρόνως και την κατάλληλη διέξοδο – οὐκ εάσει υμάς πειρασθήναι υπέρ ο δύνασθε, αλλά ποιήσει συν τω πειρασμῷ και την έκβασιν του δύνασθαι υμάς υπενεγκεῖν' (ἀπόστολος Παῦλος) – αφετέρου το γεγονός ότι, όπως βεβαιώνουν οι ἅγιοι Πατέρες μας, πριν επιτρέψει την ὅποια θλίψη και δοκιμασία ο Θεός μας δίνει κρυφά στηρίγματα για να αντέξουμε. Πρώτα δίνει τα στηρίγματα και τις δυνάμεις, πράγματα που δεν συνειδητοποιούμε τότε που τα δίνει, κι ἔπειτα παραχωρεῖ τη δοκιμασία ως συμμετοχή, καθὼς εἶπαμε, στον Σταυρό Του.

Ας δούμε για παράδειγμα πως διατυπώνει την αλήθεια αὐτή ο μέγας ασκητικός διδάσκαλος ἅγιος Ἰσαάκ ο Σύρος: Δέν ἔρχεται ο πειρασμός, εἴν πρῶτον ἡ ψυχή δεν ἠθέλε δεχθῆ κρυπτῶς δύνανιν τινα υπέρ το μέτρον αὐτῆς υπό της χάριτος του ἁγίου Πνεύματος. Μαρτυρεῖ δε τούτο ο πειρασμός του Κυρίου, ἐπίσης και οι πειρασμοί των αποστόλων, οἵτινες δεν παρεχωρήθησαν να εισέλθωσιν εἰς πειρασμούς, εἰ μη ὅτε εδέχθησαν το πανάγιον Πνεύμα. Διότι ὅσοι ἀπολαμβάνουσιν τα καλά, ἀρμόζει εἰς αὐτούς να υπομένωσιν και τους πειρασμούς αὐτῶν των καλῶν. Ἐπειδή το καλόν συνοδεύεται υπό θλίψεως. Οὕτως ἀρέσκει εἰς τον πάνσοφον Θεόν να πράττη εἰς ὅλα αὐτοῦ τα ἔργα. Και εἴν το χάρισμα προηγείται του πειρασμοῦ, ἀλλ' ἡ αἰσθήσις των πειρασμῶν προηγείται της αἰσθήσεως του χαρίσματος, ἵνα δοκιμασθῆ ἡ ελευθερία του ἀνθρώπου. Ἐπειδή ἡ χάρις δεν προλαμβάνει να γίνῃ ἐπαισθητή εἰς τινα, προ του αὐτός να γευθῆ την πικρίαν των πειρασμῶν. Και προηγείται μεν ἡ χάρις εἰς τον νουν, ἀλλ' ἀργοπορεῖ να φανερωθῆ ἡ ἐνέργεια αὐτῆς'.

γ. Μην ταλαιπωρούμαστε με σκέψεις για ἐξεύρεση υπέρβασης των θλίψεων και των πειρασμῶν. Εἶναι μέσα στη ζωή μας και για εμάς τους χριστιανούς εἶναι τα σκαλοπάτια ἀνόδου μας στη Βασιλεία του Θεοῦ. Αν θέλουμε να μάθουμε πότε προχωρούμε πνευματικά, αὐτό ας ἔχουμε ως σημάδι: τον ἐρχομό αὐτῶν των θλίψεων και των πειρασμῶν. Ἐπειδή ὅσον περιπατῶν προχωρεῖς εἰς την οδόν της βασιλείας του Θεοῦ και πλησιάζεις εἰς Αὐτόν, ἔχε το ἐξῆς σημεῖον: σοι ἀπαντά ἡ δύναμις των πειρασμῶν. Και ὅσον προχωρεῖς και προκόπτεις, τόσο και οι πειρασμοί ἀυξάνουσι και διεγείρονται κατά σου...Διότι κατά το μέγεθος της θείας χάριτος φέρει ο Θεός εἰς την ψυχήν και τας θλίψεις των πειρασμῶν' (ὁσῖος Ἰσαάκ ο Σύρος).

Πηγή: http://synodoiporia.blogspot.gr/2013/10/blog-post_4812.html